

PEFC N 03

Krav ved gruppesertifisering

Organisasjon

Vedtekter for PEFC Norge

PEFC N 06

Prosedyrer for utvikling og revisjon av Norsk PEFC sertifiseringssystem

PEFC N 07

Veiledning for notifisering av sertifiseringsorganer

Skogsertifisering

PEFC N 01

Norsk PEFC sertifiseringssystem for bærekraftig skogbruk

PEFC N 02

Norsk PEFC Skogstandard

PEFC N 03

Krav ved gruppesertifisering

PEFC N 04

Krav til sertifiseringsorganer og akkrediteringsorgan

PEFC N 05

Ordliste og definisjoner

Sporbarhet og Logobruk

PEFC ST 2002:2013 Chain of Custody for forest based products - requirements

PEFC ST 2003:2012 Certification Body Requirements - Chain of Custody

PEFC ST 2001:2008
Logo usage rules

www.pefc.no

Forord:

Revisjon av PEFC Norges skogsertifiseringssystem

PEFC skogsertifiseringssystemet skal revideres hvert 5.år og PEFC Norge startet revisjonsprosessen 13.mai 2013 med åpen invitasjon for innspill til prosessen og deltakelse i en arbeidskomite.

Arbeidskomiteen har i perioden oktober 2013 til januar 2015 revidert Norsk PEFC Skogstandard og øvrige standarder som inngår i systemet.

Arbeidskomiteen har bestått av representanter fra følgende organisasjoner:

- Fellesforbundet
- Friluftsrådenes Landsforbund
- Maskinentreprenørenes Forbund
- Norges Skogeierforbund
- NORSKOG
- Statskog SF
- Treforedlingsindustriens Bransjeforening
- Treindustrien

I tillegg har Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet vært representert med observatører i arbeidskomiteen.

Oslo, 27.januar 2015

Copyright notice

© PEFC Norge 2015

Dette dokument er copyright beskyttet av PEFC Norge. Dokumentet er fritt tilgjengelig på PEFC Norge's hjemmeside eller ved henvendelse til PEFC Norge.

Det er ikke tillatt å gjøre endringer eller tilføyelser i dokumentet, og det er heller ikke tillatt å reproducere eller kopiere dokumentet for kommersiell bruk uten tillatelse fra PEFC Norge.

Den offisielle versjonen av dokumentet er Norsk, men er også oversatt til engelsk. I tvilstilfeller er det den norske versjonen som er gjeldende.

Dokumentets tittel: Krav ved gruppesertifisering

Dokument nummer: PEFC N 03

Godkjent av: PEFC Norge

Dato: 20.02.2015

Godkjent av: PEFC Council

Dato: 14.01.2016

Publisert: 25.02.2015, med endringer 31.08.2015 og 22.06.2016

Overgangsperiode: 1 år fra standarden er offisielt godkjent av PEFC Council

Innhold

Forord:	2
1 Innledning.....	4
2 Omfang.....	4
3 Referanser.....	4
4 Definisjoner	4
5 Krav til gruppesertifikatholder	5
5.1 Formelle krav til gruppesertifikatholder.....	5
5.2 Gruppesertifikatholders ansvar.....	5
5.3 Vilkår for avtale om deltakelse i gruppesertifisering	6
5.4 Suspendering og tilbaketrekning av avtale om deltakelse i gruppesertifisering og skogsertifiseringsbevis	7
6 Krav til gruppe medlemmer som inngår i gruppesertifisering.....	7
6.1 Oppsigelse av avtale.....	8
6.2 Klage på suspendering og tilbaketrekning av avtale	8
7. Gruppesertifikatholder – ansvar og forpliktelser.....	8
7.1. Organisasjonsstruktur	8
7.2 Rutiner og dokumentasjon for etterlevelse av Norsk PEFC Skogstandard	8
7.3 Gruppesertifikatholders egenkontroll og intern revisjon.....	9
7.4 Retningslinjer for behandling av sertifiseringsavvik hos skogeiere med gruppesertifiseringsavtale.....	12
8 Krav til kompetanse hos skogeier, entreprenører /skogsarbeider, funksjonær og ledelse	14

1 Innledning

Dette dokumentet er en del av PEFC Norge sitt sertifiseringssystem for bærekraftig skogbruk. Kravene er normative for gruppesertifikatholdere som administrerer gruppesertifisering av skogeiere i Norge.

Gruppesertifisering innebærer at skogeiere blir sertifisert under ett felles sertifikat, som forvaltes av en gruppesertifikatholder. Gjennom en slik organisering kan gruppen dele på kostnadene ved sertifisering, samt ta del i et felleskap for informasjon og rådgivning knyttet til ordningen.

Eiendomsstrukturen i Norge, med stor variasjon i eiendomsstørrelse, og stor bruk av entreprenører gjør gruppesertifisering til en fornuftig og rasjonell metode for å organisere skogsertifiseringen. Gruppesertifisering har vært dominerende sertifiseringsform siden PEFC Norge etablerte skogsertifiseringssystemet og fikk systemet godkjent første gang 24. mai 2000.

2 Omfang

Dette dokumentet definerer kravene til gruppesertifikatholdere og tilsluttede medlemmer av gruppesertifikatet. Kravene skal være oppfylt for å kunne sertifisere skogeiere under ett felles gruppesertifikat.

Direkte PEFC sertifisering av enkelteiendommer kan skje etter PEFC Norges tekniske dokumenter og godkjenning av PEFC Norge. Kravene til egenkontroll og intern revisjon som er angitt i kapittel 7.2 gjelder også skogeiendommer som er direktesertifisert.

3 Referanser

Følgende styringsdokumenter inngår i tillegg som referanse for gruppesertifisering:

- Norsk PEFC Skogsertifiseringssystem – PEFC N 01
- Norsk PEFC Skogstandard – PEFC N 02
- Ordliste og definisjoner – PEFC N 05

4 Definisjoner

Definisjoner brukt i dette dokumentet er beskrevet i dokumentet PEFC N 05 - Ordliste og definisjoner. Her beskrives kun følgende:

Gruppesertifikatholder: Organisasjon som organiserer og administrerer gruppesertifisering av skogeiere i henhold til PEFC Norge sitt sertifiseringssystem. Gruppesertifikatholder representerer alle medlemmene i gruppen over for sertifiseringsorganet og er ansvarlig for å sikre at kravene i den norske PEFC ordningen overholdes.

Gruppe organisering: En gruppe av deltakere som er representert gjennom gruppesertifikatholder med det formål å implementere sertifiseringssystem for bærekraftig skogforvaltning.

Gruppemedlemmer: Skogeiere som har inngått avtale med en gruppesertifikatholder om deltakelse i gruppesertifisering. Gjennom avtalen forplikter skogeierne seg til å forvalte eiendommen i henhold til kravene i det PEFC Norge sitt sertifiseringssystem.

Gruppesertifikat: Et dokument som bekrefter at gruppesertifikatholder oppfyller kravene til bærekraftig skogforvaltning og øvrige krav i sertifiseringssystemet.

Sertifisert areal: Samlet skogareal hos alle gruppe medlemmene som inngår i et gruppesertifikat.

5 Krav til gruppesertifikatholder

5.1 Formelle krav til gruppesertifikatholder

For at en organisasjon/bedrift skal kunne være gruppesertifikatholder må den:

1. Være registrert som juridisk enhet.
2. Ha et ansvarlig styre og en daglig ledelse.
3. Alle ledd i organisasjonsstrukturen knyttet til skogforvaltning og tømmeromsetning skal omfattes av sertifikatet.
4. Ha avtale med akkreditert og notifisert sertifiseringsorgan om sertifisering og årlig revisjon.
5. Ha gyldig PEFC-sertifikat utstedt av sertifiseringsorgan og tilhørende gyldig styringssystem i samsvar med PEFC N 01, kapittel 9.
6. Ha gyldig PEFC kontrakt og tilhørende PEFC-logolisens utstedt av PEFC Norge.
7. På vegne av sertifiseringsgruppen, forplikte seg til å handle i samsvar med kravene i standardene som Norsk PEFC sertifiseringssystem for bærekraftig skogbruk består av.

5.2 Gruppesertifikatholders ansvar

Skogeiere som sertifiseres via gruppesertifikatet skal være tilsluttet gruppesertifikatholder gjennom en skriftlig skogsertifiseringsavtale. Avtalen forplikter skogeierne til å forvalte skogen i henhold til kravene i Norsk PEFC Skogstandard. Avtalen skal være i samsvar med PEFC Norge sine krav til vilkår mellom skogeier og gruppesertifikatholder, som er beskrevet i kapittel 5.3 og kapittel 6. Ny avtale kan ikke inngås med suspendert skogeier, jf kapittel 5.4.

Gruppesertifikatholder har ansvar for å:

1. Inngå avtale med skogeier om skogsertifisering gjennom tilslutning til gruppesertifikatet. Avtalen er skogeiers bevis på tilslutning til sertifiseringen. Avtale kan inngås i tilknytning til virkeskontrakt eller som en selvstendig skogsertifiseringsavtale.
2. Ha oversikt/register over sertifiserte skogeiendommer med følgende opplysninger om hvert medlem i gruppen:
 - a. Skogeiendommens gårds- og bruksnummer.
 - b. Navn og adresse på skogeier
 - c. Sertifisert skogareal (produktivt skogareal + uproduktivt skogareal). Opplysningene kan hentes fra skogbruksplanen eller fra databasen Gårdskart. Se <http://gardskart.skogoglandskap.no/>

- d. Skogeiere som har avvik under behandling og som skal gjennomføre korrigerende eller forebyggende tiltak som er pålagt av gruppesertifikatholder.
3. Innrapportere statistikk fra registeret til PEFC Norge.
4. Sørge for at gruppemedlemmene får nødvendig informasjon og veiledning for å oppfylle kravene i Norsk PEFC Skogstandard.
5. Løpende informere gruppemedlemmene om endringer i Norsk PEFC Skogstandard.
6. Kontrollere at gruppens medlemmer oppfyller kravene i sertifiseringssystemet. Se kapittel 7.3 for utfyllende krav til kontroll og revisjon.
7. Ha rutiner for avvik- og klagebehandling.
8. Iverksette korrigerende og/eller forebyggende tiltak ved avvik hos sertifiserte skogeiere eller i gruppesertifikatholders administrative rutiner. Effekten av iverksatte tiltak skal evalueres i ettertid.
9. Offentliggjøre sammendraget av sertifiseringsorganets revisjonsrapport som utarbeides i forbindelse med sertifisering, oppfølgingsrevisjon og resertifisering.
10. Foreta en gjennomgang og lage en årlig rapport om oppfyllelse sertifiseringskravene, herunder resultatene fra internrevisjoner og eksterne revisjoner, og om effekten av forebyggende og/eller korrigerende tiltak.
11. Gi sannferdige og dokumenterbare opplysninger til PEFC Norge etter de regler som er fastlagt av PEFC, inkludert grunnlag for å beregne sertifiseringsavgift.
12. Følge PEFC Norges retningslinjer for offentlighet i samsvar med PEFC N 01.

I tillegg kan:

13. Gruppesertifiseringen organiseres slik at skogeier kan selge tømmer til andre enn gruppesertifikatholder. Dette forutsetter at skogeiers avtale om sertifisering tydeliggjør at gruppesertifikatholder har kontrollansvar.
14. Gruppesertifikatholder stille ytterligere krav for deltakelse i gruppen enn det som er fastsatt i dette dokumentet og i Norsk PEFC Skogstandard.

5.3 *Vilkår for avtale om deltakelse i gruppesertifisering*

Avtalen med hvert enkelt gruppemedlem skal være skriftlig og følgende punkter skal inngå som vilkår:

1. Avtalen kan være en frittstående skogsertifiseringsavtale eller være del av en virkeskontrakt mellom skogeier og gruppesertifikatholder. Når sertifiseringsavtalen inngår i virkeskontrakten, skal dette fremgå i overskriften at det er en virkeskontrakt med sertifiseringsavtale.
2. Avtalen skal underskrives av skogeier eller representant med fullmakt fra skogeier.
3. Avtalen skal beskrive at gruppemedlemmet forplikter seg til å følge norsk lovgivning som er relevant for skogforvaltningen, Norsk PEFC Skogstandard og gruppesertifikatholders øvrige anvisninger for å opprettholde medlemskap i gruppen.
4. Avtalen skal beskrive rettigheter for gruppesertifikatholder til å implementere eventuelle korrigerende eller preventive tiltak, og til å suspendere eller ekskludere medlemmer av gruppen ved alvorlige avvik fra Norsk PEFC Skogstandard. Se kapittel 5.4.

5. Avtalen skal beskrive at gruppe medlemmet aksepterer 3. parts kontroll og revisjon.
6. PEFC Norge kan konkretisere nærmere hva avtalen skal inneholde.

5.4 Suspendering og tilbaketrekning av avtale om deltakelse i gruppesertifisering og skogsertifiseringsbevis

Gruppesertifikatholder kan suspendere eller si opp avtalen om deltakelse i gruppesertifisering dersom det påvises at skogsertifiseringsbeviset misbrukes eller hvis det avdekkes alvorlige avvik fra Norsk PEFC Skogstandard som ikke følges opp. Se kapittel 7.4.

Suspensjon eller tilbaketrekning av avtalen meddeles gruppe medlemmet skriftlig.

Gruppesertifikatholder skal omgående opplyse sertifiseringsorganet og PEFC Norge om suspenderte og tilbaketrukne skogsertifiseringsbevis. Suspenderte skogeiere registreres hos PEFC Norge og kan ikke inngå ny sertifiseringsavtale før avvik er lukket, jf. kapittel 7.4.

6 Krav til gruppe medlemmer som inngår i gruppesertifisering

Alle skogeiere kan sertifiseres gjennom deltakelse i gruppesertifisering under en gruppesertifikatholder, såfremt de oppfyller gruppesertifikatholders krav til å delta i gruppen.

Det skal inngås skriftlig avtale om gruppesertifisering, enten gjennom en frittstående skogsertifiseringsavtale eller gjennom virkeskontrakt med sertifiseringsavtale.

Gruppemedlemmene forplikter seg ved avtalen med gruppesertifikatholder til å:

1. Følge norsk lovgivning relevant for skogforvaltning og Norsk PEFC Skogstandard for all aktivitet på skogeiendommen.
2. Skaffe seg kompetanse om Norsk PEFC Skogstandard eller benytte andre som har slik kompetanse ved planlegging og gjennomføring av skogbrukstiltak på eiendommen.
3. Sørge for at all relevant informasjon blir meddelt oppdragstaker eller entreprenør.
4. Følge sertifikatholders krav og rutiner i forbindelse med oppfølging av sertifisering. Hogst og andre skogbrukstiltak i nøkkelbiotoper skal godkjennes på forhånd av sertifikatholder.
5. Melde avvik på skogeiendommene til øvrige sertifikatholdere dersom skogeier er tilsluttet mer enn ett gruppesertifikat.
6. Opplyse om åpne avvik ved skifte til ny gruppesertifikatholder.
7. Bidra til å lukke avvik som oppstår på eiendommen.
8. Samarbeide og bistå ved gjennomføring av internkontroll, internrevisjon og eksternrevisjon. Herunder svare på alle forespørsler om relevante data/informasjon fra sertifikatholder eller sertifiseringsorgan.
9. Sørge for å gjennomføre korrigerende og forebyggende tiltak som pålegges fra sertifikatholder.
10. Følge PEFC Norges retningslinjer for offentlighet i henhold til PEFC N 01.
11. Dokumentere hogst og andre tiltak i samsvar med sertifikatholders krav.

6.1 Oppsigelse av avtale

Ved oppsigelse av sertifiseringsavtalen opprettholdes gruppesertifikatholders ansvar og rettighet til å kontrollere eiendommen i inntil 1 år etter oppsigelse. Gruppemedlemmets forpliktelse til å samarbeide, ved gjennomføring av kontroll og revisjon og lukking av eventuelle avvik, opprettholdes på tilsvarende måte i 1 år.

6.2 Klage på suspensering og tilbaketrekning av avtale

Skogeiere som har fått sin avtale suspendert eller tilbaketrukket kan klage til sertifiseringsorganet med begjæring om å få oppsigelsen vurdert.

7. Gruppesertifikatholder – ansvar og forpliktelser

7.1. Organisasjonsstruktur

Gruppesertifikatholder skal ha beskrevet sin organisasjonsstruktur i forhold til sin virksomhet som gruppeadministrator, f.eks. gjennom et organisasjonskart. Gruppesertifikatholder skal definere og kommunisere roller, prosedyrer, rettigheter og plikter i arbeidet som gruppesertifikatholder. Ledelsen skal sørge for tilstrekkelige ressurser til forsvarlig gjennomføring av dette arbeidet. Det vises for øvrig til kravene i miljøstyringssystemet, ISO 14001.

Figur 7.1: Illustrasjon av gruppesertifisering

7.2 Rutiner og dokumentasjon for etterlevelse av Norsk PEFC Skogstandard

Sertifikatholder skal etablere og holde ved like et dokumentasjonssystem som ivaretar følgende retningslinjer:

1. Sertifikatholder skal ha rutiner for å sikre at skogeier har etterlevd kravpunkt i Norsk PEFC Skogstandard. Gruppemedlemmenes oppfyllelse av kravene skal være sentralt administrert og kontrolleres av gruppesertifikatholder.

2. Sertifikatholder skal ha et internkontrollsystem som er tilpasset hvordan alle kravpunktene i Norsk PEFC Skogstandard til sammen dekker krav til bærekraftig skogbruk, og alle gruppemedlemmer skal inngå i dette systemet. Se kapittel 7.3. For kravpunkt knyttet til hogst og skogbrukstiltak kan sertifikatholder ha rutiner og beskrivelse for korrigerende skogbrukstiltak som del av skogeiers forpliktelser ved mislighold.
3. Dersom forhold ved eiendommen gjør det nødvendig å foreta tilpasninger til lokale forhold, skal det legges fram for PEFC Norge til godkjenning. Det samme gjelder dersom det kan være tvil om hvordan Norsk PEFC Skogstandard er etterlevd.
4. Viktige opplysninger og vurderinger ved hogst av minst 100 kubikkmeter skal dokumenteres. Gruppesertifikatholder skal ha rutiner for oppfølging av dette.
5. Skogeier som hogger/administrerer skogsdrift selv skal oppbevare dokumentasjon om driften, slik at den kan forevises ved forespørsel.
6. Dokumentasjonen skal oppbevares i minimum 10 år.
7. Sertifikatholder skal sende inn en årlig oversikt over klager og behandling av disse til PEFC Norge.
8. Sertifikatholder skal sørge for at informasjon om praktisering av Norsk PEFC skogstandard gjøres tilgjengelig for allmennheten og aktuelle interesseorganisasjoner, og at forholdene legges til rette slik at berørte organisasjoner skal kunne bli hørt dersom de har faglige innspill eller synspunkter knyttet til den sertifiserte virksomheten. Alle henvendelser eller klager knyttet til den sertifiserte virksomhet skal dokumenteres og besvares i tråd med ISO 14001 og kravpunkt 9 i PEFC N 02.
9. Sertifikatholder skal utarbeide en plan med retningslinjer for bruk av ulike skogbrukstiltak. Retningslinjene skal baseres på syklusen av kartlegging og planlegging, implementering, overvåking og evaluering og en hensiktsmessig vurdering av de sosiale, miljømessige og økonomiske effektene av skogbrukstiltakene. Dette skal danne grunnlag for en kontinuerlig forbedring får å minimere eller unngå negative konsekvenser. Retningslinjene skal vurderes og eventuelt revideres årlig, med utgangspunkt i en vurdering av erfaringer med retningslinjene, statistikk for gjennomførte tiltak, offentlig resultatkontroll av skogbrukstiltak, og utviklingen i skogen regionalt basert på resultatene fra Landskogtakseringen. Retningslinjene skal sikre en periodisk evaluering av skogbrukstiltakene og resultatene skal benyttes i videre planleggingsprosess. Retningslinjene skal være offentlig tilgjengelig.

7.3 Gruppesertifikatholders internkontrollsystem

Gruppesertifikatholder skal implementere et internkontrollsystem for kontroll av hele gruppens samsvar med Norsk PEFC Skogstandard, PEFC N 02.

Formål

Formålet med det interne kontrollsystemet skal være:

1. Å sikre at krav og aktiviteter blir gjennomført på riktig måte
2. Å sikre at det blir en tilstrekkelig stor sjanse for å forebygge og oppdage feil
3. Å gi et dekkende bilde av situasjonen
4. Å gi et grunnlag for forbedringstiltak

Egenkontrollens hovedoppgave er knyttet til mål 1. Den interne kontrollen vil kunne bidra til å oppfylle alle målene. Den interne revisjonen vil på sin side kunne bidra til å oppfylle de 3 siste målene, men vil være spesielt viktig i forhold til mål 4.

Egenkontroll

Egenkontroll er den enkelte skogeier, skogsarbeider eller entreprenørs kontroll av eget arbeid.

Intern kontroll

Intern kontroll i denne sammenheng er den interne kvalitetskontroll som utføres av den ansvarlige for den enkelte oppgave, som han/hun har ansvaret for.

Intern revisjon

Intern revisjon gjennomføres av sertifikatholder, men skal utføres av personer som ikke har vært direkte involvert i den arbeidsoppgaven som revideres.

Resultatet av intern revisjon skal være et tema på ledelsens gjennomgåelse.

Oppfølging av underleverandører

I forbindelse med oppfølging av underleverandører, som f.eks. skogsentreprenører, sier ISO 14001 at organisasjonen skal etablere og iverksette prosedyrer i tilknytning til de identifiserte vesentlige miljøaspektene forbundet med varer og tjenester som organisasjonen bruker. Videre skal gruppesertifikatholder kommunisere aktuelle prosedyrer og krav til leverandører, inklusive kontraktspartnere.

Kontrollsystem

Det samlede kontrollsystem kan beskrives gjennom følgende matrise:

Kontrollform	Objekt	Ansvarlig	Hypighet
Egenkontroll (Driftskontroll)	De konkrete tiltak i skogen den enkelte selv har gjennomført	Utførende person, entreprenør eller skogsarbeider	Alle tiltak
Intern kontroll (Tilsyn)	Utført egenkontroll og gjennomførte skogbrukstiltak som den enkelte er ansvarlig for selv, ved egne ansatte eller underleverandører	Oppdragsgiver som skog-funksjonær, driftsleder, skogeier m.v.	Tilstrekkelig hyppig til å ha oversikt over eget ansvarsområde. Der egenkontrollen er usikker eller lite dokumentert økes hyppigheten tilsvarende.
Intern revisjon	Utført egenkontroll og intern kontroll. Gjennomførte skogbrukstiltak. Miljøstyringssystemet slik det fungerer for den aktuelle lokalitet.	Eget personell eller spesielt innleide personer med skolering innenfor miljørevisjon, skogbruk og miljø.	Utvalgsbasert, med hyppighet tilpasset antatt risiko for feil, og tilstrekkelig til å gi et dekkende bilde av virksomheten.

Det er viktig å understreke betydningen av at hver enkelt organisasjon selv har et eierforhold til det kontrollsystem som blir fulgt, og har et ansvar for å tilpasse det til egen virksomhet. Det er derfor verken mulig eller hensiktsmessig å gi detaljerte regler for hvordan kontrollsystemet skal bygges opp. Det er likevel grunn til å klargjøre målene for kontrollvirksomheten og gi en del konkrete retningslinjer. Ulikhetene mellom organisasjonene som er sertifisert gjør at den interne kontrollen vil måtte organiseres på forskjellige måter. Mens skogbrukslederne vil være en viktig ressurs i skogeierandelslagene, vil skogeierne eller representanter for disse gjerne være de som utfører den interne kontrollen i andre organisasjoner. Egenkontrollen vil også måtte bli forskjellig etter hvilke grupper som utfører arbeidet.

Intern kontroll og interne revisjoner skal alltid dokumenteres. For å sikre at egenkontrollen gjennomføres forsvarlig må den også dokumenteres. Ved vurdering av kontrollhyppighet, må hele det samlede interne kontrollsystemet vurderes under ett. Omfang av intern revisjon må vurderes ut fra kvalitet og omfang på rutinene for intern kontroll.

Den interne kontrollen sammen med interne revisjoner er en måte å kontrollere/vurdere om eiendommene/sertifikatholder utfører oppdragene i henhold til oppsatte mål og intensjoner. Dersom det oppdages feil eller uklarheter i forbindelse med interne revisjoner, vil dette rapporteres som avvik/observasjoner eller kommentarer. En slik rapporteringsprosedyre har to effekter:

1. Siden eventuelle avvik/observasjoner avdekket under intern revisjon blir fremlagt under ledelsens gjennomgang, er dette ledelsens måte å være oppdatert på ”systemets status og eventuelle svake sider” i organisasjonen.
2. Avvik/observasjoner avdekket under intern revisjon vil redusere risiko for gjentak av uheldig praksis hos den enkelte ansatte/skogeier.

Interne revisjoner må også gi et grunnlag for å dokumentere utviklingen i organisasjonen over tid. Det er i den sammenheng viktig å få frem både de positive og negative sidene som avdekkes under interne revisjoner.

Krav til intern revisjon

Krav til planlegging av revisjonen

Kravet til intern revisjon framgår av ISO 14001 kapittel 4.5.5.

Nivå som skal inngå i intern revisjon

Den interne revisjonen ved skogsertifisering består både av en kontroll av systemet i organisasjonen og en stikkprøvekontroll i skogen med fokus på om Norsk PEFC Skogstandard er fulgt.

Systemdelen av revisjonen må legges opp slik at alle avdelinger/ distriktsenheter blir revidert i løpet av en viss tid. Kunnskap og forståelse for Norsk PEFC Skogstandard og de rutiner som er etablert for å implementere disse, må stå sentralt.

Antall stikkprøver må være stort nok til å gi et rimelig dekkende bilde av hvordan Norsk PEFC Skogstandard er oppfylt og hvor problemene er størst. Både systemdelen av intern

revisjon og den interne kontrollen bidrar til å gi dette bildet. Behovet for stikkprøver ved intern revisjon må derfor sees i sammenheng med disse kontrollene, samt kvalitet og innhold i dokumentasjonen fra disse.

Utgangspunktet for revisjonen er etterlevelse av Norsk PEFC Skogstandard. Ved utforming av kontrollopplegget skal det prioriteres tiltak som er viktige og som skal vektlegges. Gjennomføringen av skogsdrifter og oppfølging av etablering av ny skog blir på dette grunnlag normalt et viktig kontrollelement, men er vanligvis ikke tilstrekkelig alene.

Omfanget av stikkprøvekontroll må ligge på minimum 2 % av antall leverandører. I samråd med sertifiseringsorgan kan stikkprøvekontroll rettes inn mot spesielle deler av virksomheten. For at intern revisjon skal gi et så korrekt bilde av organisasjonen som mulig, skal utvalget i begynnelsen i stor grad være basert på tilfeldig utvalg (volumbasert). Etter hvert som man får et grunnlag å vurdere aktiviteten/organisasjonen mot, skal intern revisjon i økende grad fokuseres mot spesielle aktiviteter, tidligere registrerte avvik (som berører hele organisasjonen), problemområder osv.

Personell som benyttes til intern revisjon må ha god innsikt i standarden og systemet. Uavhengighet i forhold til den utførte oppgave som revideres er sentralt ved interne revisjoner. Intern revisjon skiller seg fra intern kontroll på dette punkt.

Oppfølging av skogeiere som administrerer skogbrukstiltak selv

Ved gruppesertifisering kommer skogeiere som ikke bruker organisasjonens driftsapparat i en ren underleverandørrolle. Det er en forutsetning at kravene som skal oppfylles er klargjort på en entydig måte overfor disse skogeierne. Stikkprøvene som utføres i forbindelse med de interne revisjonene må også omfatte denne type eiendommer.

Når skogeier er ansvarlig for drift eller driftsadministrasjon og skogeier ikke har egne rutiner for intern kontroll/ stikkprøvekontroll, må det forventes en større usikkerhet med hensyn til kvaliteten på resultatene. Det må derfor gjennomføres en høyere stikkprøvefrekvens enn på oppdrag utført av organisasjonens driftsapparat. Omfanget av stikkprøvekontroller må når skogeier selv har driftslederansvaret, ligge på minimum 5 % av antall leverandører. Stikkprøvekontrollen skal legges opp slik at den fanger opp sider ved skogbrukstiltak der kontroll tidligere har avdekket avvik. Skogeier er ansvarlig for sine underleverandører.

7.4 Retningslinjer for behandling av sertifiseringsavvik hos skogeiere med gruppesertifiseringsavtale

Retningslinjene beskriver hvordan gruppesertifikatholder skal vurdere og behandle sertifiseringsavvik hos skogeiere som har gruppesertifiseringsavtale. Retningslinjene er normative og skal bidra til mest mulig lik behandling av sertifiseringsavvik hos gruppesertifikatholderne.

Gruppesertifikatholder skal ha rutiner for å kontrollere og avdekke mulige sertifiseringsavvik, se kapittel 7.2 og 7.3, og skogeier skal rette feil se kapittel 6. Skogeier kan klage på eventuell suspensjon eller oppsigelse av sertifiseringsavtalen se kapittel 6.2.

Feil som oppdages av andre enn skogeier og gruppesertifikatholder og meddeles som klage skal behandles etter samme rutiner.

Typer avvik

Avvik deles inn i tre kategorier:

- Mindre avvik

- Vesentlig avvik
- Alvorlig avvik

Mindre avvik: Dette er avvik som ikke fører til betydelig risiko for negativ påvirkning på skogproduksjon, miljø- og friluftskvaliteter det skal tas hensyn til eller til forurensning. Gruppesertifikatholder skal beskrive hvordan skogeier skal rette opp avviket. Skogeier kan innen kort tid rette opp mindre avvik, eventuelt med avbøtende tiltak, innen frist som settes av gruppesertifikatholder. Fristen skal ikke være lengre enn hva som etter årstid er nødvendig for å rette den. Tømmer fra siste kontrakt med skogeier kan kjøpes og omsettes som sertifisert. Gjentakelse av flere mindre feil eller manglende oppretting kan føre til vesentlig avvik.

Vesentlig avvik: Dette kan være gjentakelse av flere mindre avvik eller at mindre avvik ikke rettes i samsvar med gruppesertifikatholders krav eller innen frist. Videre er det feil som fører til betydelig risiko for negativ påvirkning på skogproduksjon, miljø- og friluftskvaliteter det skal tas hensyn til eller til forurensning. Avviket må rettes opp etter gruppesertifikatholders anvisning og frist og det må gjennomføres kontroll på at avviket er lukket før det kan inngås ny avtale om kjøp av tømmer. Vesentlig avvik kan rettes opp med avbøtende tiltak. Videre må skogeier gjennomføre kurs om Norsk PEFC skogstandard. Mangelfull lukking eller gjentakelse av vesentlig avvik kan føre til alvorlig avvik.

Alvorlig avvik: Dette kan være gjentakelse av flere vesentlige avvik eller at vesentlige avvik ikke rettes i samsvar med gruppesertifikatholders krav eller innen frist. Videre er det feil som har ført til betydelig negativ påvirkning på skogproduksjon, miljø- og friluftskvaliteter og kulturminner det skal tas hensyn til eller til forurensning. Dette er feil som også kan være lovbrudd eller i strid med godkjent forvaltning, f.eks; hogst i økologisk funksjonsområde for prioritert art, utvalgt naturtype, naturreservat, nasjonalpark eller hogst i eller av nøkkelbiotop eller skading av vernet kulturminne. I slike saker skal gruppesertifikatholder melde mulig lovbrudd til offentlig myndighet samt varsle sertifiseringsorgan. Gruppesertifikatholder skal for sak meldt som mulig lovbrudd senest 14 dager etter avvikslukking informere offentlig myndighet om hvordan avviket er lukket.

Ved alvorlig avvik skal skogeier suspenderes fra å kunne selge tømmer inn til avviket er lukket og eventuelle straffbare forhold avklart. Tømmer fra kontrakt der det er alvorlig avvik skal ikke omsettes som sertifisert. Alvorlig avvik kan lukkes med avbøtende tiltak. Slike tiltak må ha minst samme kostnad som opprinnelig hensyn. Når avviket er lukket og avbøtende tiltak gjennomført kan suspensjonen oppheves og tømmer fra gjeldende kontrakt kan selges som sertifisert. Dette gjelder bare der det er sannsynliggjort at feilen etter oppretting ikke har ført til betydelig og varig negativ påvirkning på skogproduksjon, miljø- og friluftskvaliteter eller kulturminner det skal tas hensyn til eller ført til forurensning. Videre skal tømmerkjøper(e) informeres om lukking av avviket og selv ta avgjørelse om de vil kjøpe tømmeret i samsvar med deres PEFC sporbarhetssertifikat.

Der alvorlig avvik ikke lukkes innen frist eller det konkluderes med at skogeier er direkte ansvarlig for alvorlig avvik skal gruppesertifiseringsavtalen trekkes tilbake. Tømmer fra hogst med alvorlige avvik som ikke blir lukket kan ikke omsettes som sertifisert.

Klage

Skogeier som er suspendert eller har fått sin gruppesertifiseringsavtale trukket tilbake kan etter PEFC N 03 kapittel 6.2 klage. Gruppesertifikatholder skal ha rutine for å behandle slik klage. Tvist om tolking av standarder og kravpunkt kan bringes inn for PEFC Norge, jf. PEFC N 01 – kapittel 11.

Ny gruppesertifiseringsavtale

Alle avvik påpekt av den gruppesertifikatholder som sa opp avtalen må være lukket før samme eller ny kan gruppesertifikatholder kan inngå ny gruppesertifiseringsavtale.

8 Krav til kompetanse hos skogeier, entreprenører /skogsarbeider, funksjonær og ledelse

Gruppesertifikatholder skal ha rutiner for å sikre at det er tilstrekkelig kompetanse i alle ledd i organisasjonen.

Målgrupper:

Etter krav og regler i PEFC Norges skogsertifiseringssystem, ISO 14001 og Norsk PEFC Skogstandard er det følgende målgrupper for kompetanse:

1. Skogeier
2. Entreprenør/skogsarbeider
3. Funksjonær
4. Miljøansvarlig ledelse/skogbiologisk kompetanse

Målgruppene har ulike roller i forhold til administrative og praktiske funksjoner, men kan fra hvert sitt ståsted bryte regler og Norsk PEFC Skogstandard hvis de ikke har nødvendig kompetanse.

Ved avvik fra krav og regler og Norsk PEFC Skogstandard skal behovet for opplæring vurderes.

Krav til kompetanse og oppfølging

Skogeiere

Skogeier skal ha den kompetansen om Norsk PEFC Skogstandard som er nødvendig for å kunne planlegge og å gjennomføre de aktuelle skogtiltakene i samsvar med kravene. Ved å gjennomføre kurs i Norsk PEFC Skogstandard, vil skogeier normalt få dekket dette kompetansebehovet.

Dersom skogeier ikke har nødvendig fagkompetanse skal beslutninger vedrørende tiltaket i skogen bistås av personer med kompetanse.

Gruppesertifikatholder skal kunne tilby skogeier tilfredsstillende opplæring i Norsk PEFC Skogstandard.

Funksjonærer

Krav til denne målgruppen er at de har minimum bachelor utdannelse eller tilsvarende innen skogbruk. Tilsvarende kan være relevant erfaring.

Kurs i Norsk PEFC Skogstandard skal være gjennomført. De skal ha grunnleggende kjennskap til rutine og prosedyrene rundt miljøstyringssystemet og til sin rolle og sitt ansvar.

Det kan stilles krav til sertifikatholder om årlig oppfølging av denne gruppen,

Entreprenør og skogsarbeider

I forhold til denne målgruppen stiller sertifikatholder krav til gjennomførte kurs og kjennskap til sin rolle og sitt ansvar i miljøstyringssystemet overfor samarbeidende målgruppe. Erfaring eller annen relevant utdanning kan erstatte de krav som stilles.

Det finnes i dag tilbud om kurs som gir fagbrev og tilbud på kortere mer fagrettede kurs for skogsarbeidere og maskinførere. Gruppesertifikatholder skal ut fra status på kompetansen i målgruppa utarbeide nødvendig opplæringsplan for å tilfredsstille de krav organisasjonen stiller.

Hvis målgruppa driver med avvirking, skal kurs i Norsk PEFC Skogstandard være gjennomført uavhengig av volum.

Helårs arbeidere med selvstendig ansvar skal ha gjennomført fagbrev. Erfaring eller annen relevant utdanning kan erstatte fagbrev. En slik vurdering skal kunne dokumenteres. Der kravene ikke er tilfredsstillt skal opplæringsplanen synliggjøre når dette vil skje.

Krav til opplæring overfor målgruppa skal skille på arbeidets art (hogst, kjøring, markberedning, planting og ungsogspleie) og hvor stort kvantum som blir handtert av den enkelte. Lassbærerkjørere, markberedere og sesongbetonte skogsarbeidere skal ha kunnskap om Norsk PEFC Skogstandard på de felter hvor deres arbeid berører kravpunkt.

Skogsarbeidere som utfører arbeidsledelse og administrative oppgaver tilknyttet skogbruk i tillegg til ordinært skogsarbeid, skal ha fagbrev eller tilsvarende kompetanse.

Miljøansvarlig ledelse/skogbiologisk kompetanse

Miljøansvarlig hos gruppesertifikatholder skal ha inngående kjennskap til PEFC Norges sertifiseringssystem angitt i dokumentene PEFC N 01-06, ISO 14001 standarden samt norsk skogbruks- og miljølovgivning.

Miljøansvarlig skal i tillegg ha kunnskap om hvordan miljøarbeidet fungerer i egen organisasjon, samt norsk skogbruk for øvrig, og bidra til samordnet praktisering internt og eksternt.

Person med ”skogbiologisk kompetanse godkjent av sertifikatholder” som brukes ved etterlevelse av kravpunktene nøkkelbiotoper, hensyn til rovfugler og ugle og hensyn til tiurleik i Norsk PEFC Standard, skal ha relevant biologisk bakgrunn og erfaring og ha inngående kjennskap til Norsk PEFC Skogstandard.